

Voda a Evropská vodní charta

Voda je jednou ze základních podmínek existence života na Zemi. Je nejhojněji zastoupenou součástí všech organismů. Starořeční filozofové považovali vodu za jeden ze čtyř elementárních prvků (voda, vzduch, země, oheň).

Voda vždy limitovala rozvoj lidských sídlišť, osídlení se vždy vyskytovala v blízkosti zdrojů vody. Je strategickou surovinou zásadního významu.

Rozdělení zdrojů pitné vody je nerovnoměrné a zdroje jsou omezené. Necelé 1 % veškeré vody na Zemi je voda sladká.

Česká republika nemá přístup k velkým vodním rezervoárům, prakticky žádná voda na naše území nepřitéká.

Význam a závažnost vody pro život na Zemi si lidé již dlouho uvědomují, přesto nejsou vody dosud důsledně chráněny a omezené vodní zdroje jsou mnohdy trestuhodně devastovány.

Šetrné a racionální využívání všech vodních zdrojů a šetrné a důsledné čištění vod odpadních je jedinou možnou cestou pro budoucnost.

Závažnost problematiky a možné přístupy ukazuje Evropská vodní charta, vyhlášená dne 6.5.1968 ve Strasbourgu.

Evropská vodní charta

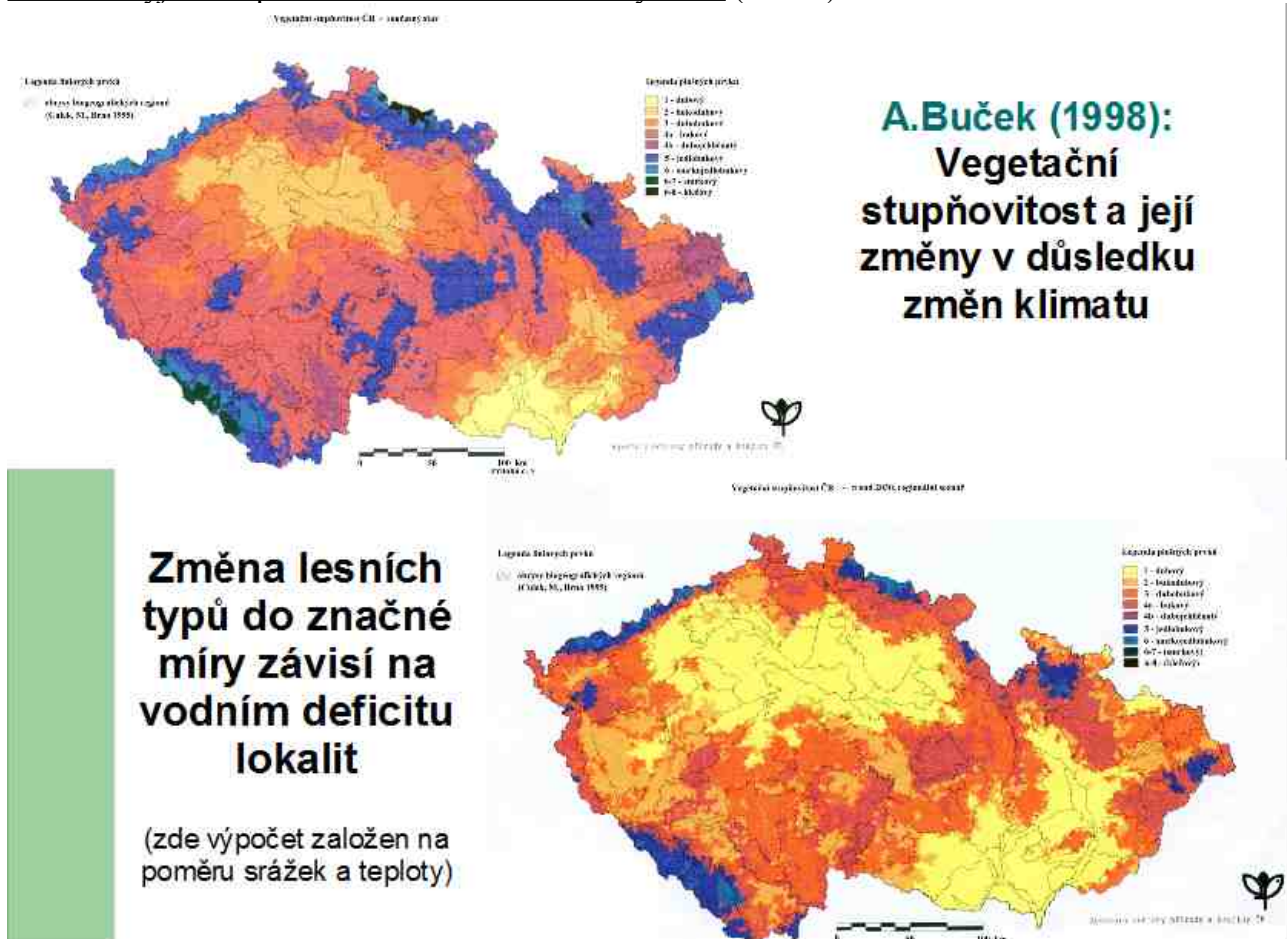
- I Bez vody není života. Voda je drahocenná a pro člověka ničím nenahraditelná surovina.
- II Zásoby sladké vody nejsou nevyčerpatelné. Je proto nezbytné tyto udržovat, chránit a podle možností rozhojňovat.
- III Znečišťování vody způsobuje škody člověku a ostatním živým organismům, závislým na vodě.
- IV Jakost vody musí odpovídat požadavkům pro různé způsoby jejího využití, zejména musí odpovídat normám lidského zdraví.
- V Pro vrácení použité vody do zdroje nesmí tato zabránit dalšímu jeho použití pro veřejné i soukromé účely.
- VI Pro zachování vodních zdrojů má zásadní význam rostlinstvo, především les.
- VII Vodní zdroje musí být zachovány.
- VIII Příslušné orgány musí plánovat účelné hospodaření s vodními zdroji.
- IX Ochrana vody vyžaduje zintenzivnění vědeckého výzkumu, výchovu odborníků a informování veřejnosti.
- X Voda je společným majetkem, jehož hodnota musí být všemi uznávaná. Povinností každého je užívat vodu účelně a ekonomicky.
- XI Hospodaření s vodními zdroji by se mělo provádět v rámci přirozených povodí a ne v rámci politických a správních hranic.
- XII Voda nezná hranic, jako společný zdroj vyžaduje mezinárodní spolupráci.

Koncepčnost udržitelného vývoje vodního režimu

Základní axiomy

- Voda je základní podmínkou života na Zemi
- Země se otepluje a vysušuje
- Základní ohrožení způsobují rozsáhlá dlouhodobá sucha a přívalové deště s povodněmi

Grafické vyjádření predikované klimatické změny v ČR (Buček)

Potřeby řešení

Evropská unie si jako základní cíl vymezila udržitelnost environmentální, ekonomickou i sociální. V rámci nového programového období 2014 - 2020 vznikají nové dotační programy k řešení vodohospodářské problematiky v Operačních programech MŽP ČR, zatím co Ministerstvo zemědělství ČR, žel v Programu rozvoje venkova na uvedené období již tuto problematiku opustilo.

PROTIPOVONOVÁ OPATŘENÍ (PPO) přírodě blízkým způsobem: soustava retenčních protipovodňových zdrží - prioritní veřejně prospěšný zájem

Širší krajinná ekologická opatření

Na základě zkušeností a poučení z nedávných povodní (2002, 2013) a vzniklých škod a škod z erozí a sesuvů, ale i zvyšujícího se nedostatku vodní kapacity a zkušeností z dosavadních řešení je nezbytné zajistit **udržitelný vodní režim ČR** a k tomu je nutno:

- postupně převádět převážně monokulturní hospodářské lesy na přírodní skladbu
- ekosystémovou asistenční pomocí převádět lesy v chráněných územích na přírodě blízké
- sledovat funkci a situaci již vyhlášených Chráněných oblastí přirozené akumulace vod (CHOPAV), kdy např. na Šumavě díky MŽP naoktrojované ideologii rozšiřování bezzásahovosti

došlo k uschnutí cca 20 tis. ha hřebenových smrčín a proto dochází fatálnímu větrnému vysušování nejcennějšího vodohospodářského i krajinného potenciálu - rašelinišť

- sledovat zachování rozptýlené krajinné zeleně vč. mokřadů a remízků
- sledovat erozně ohrožené plochy a realizovat protierozní opatření
- sledovat ekologické zemědělství v souladu se standardy GAEC, vč. vhodného uspořádání, členění, obdělávání a využívání půdních bloků
- zajišťovat funkční, přírodě blízká protipovodňová opatření.

Dosavadní pojetí PPO:

- zkapacitnění koryt vodních toků
- ochranné hráze
- údolní přehradní nádrže a rybníky s min. retenčním prostorem
- zcela ojediněle suché poldry, u nichž je nebezpečí, že jim povodňová vlna protrhne hráz
- LAPV, tj. lokality akumulace povrchových vod vymezené v územně plánovací dokumentaci (ÚPD), které však byly v aktualizacích Zásad územního rozvoje (ZÚR) krajů převážně vyškrtuty: z počtu 215 jich zbylo 68 (a to i tam, kde byly již v ÚPD vymezeny) a to z populistických či spekulativních důvodů (nákup a pozdější zpětný odprodej dotčených pozemků - a lá letiště, dálnice aj.)“

Nové pojetí PPO:

Nové pojetí PPO řešících velkoprostorové povodně v důsledku cyklicky se opakujících abnormálních srážkových epizod (přívalových dešťů) spočívá v rozčlenění jednotlivých povodí na malé vodní útvary, kde přírodě blízkými opatřeními budou zachycovány srážky již v místech jejich dopadu soustavou retenčních vodních zdrží (RVZ), což know - how Hnutí Život.